

Ailə Məktəbi

Ailə nədir ?

- ✓ Ailə cəmiyyətin ən kiçik sosial vahidi, nüvəsi və təməlidir
- ✓ Ailə - nikah, qan və ya övladlığa götürmə bağlarıyla bir-birinə bağlanmış, eyni evdə yaşayan, eyni gəlirləri paylaşan, bir-biriylə davamlı ünsiyyətdə olan, ən yaxın sosial ilişkilərə malik insanların formalaşdırdığı birlikdir, toplum içindəki ən kiçik bütündür.
- ✓ Ailə cinslər arasındakı münasibətləri və insan nəslinin çoxalmasını qaydalara bağlayan, sabitləşdirən və standartlaşdıran davranışlar sistemidir.
- ✓ Ailə bütün cəmiyyətlərdə fərd üçün həyat mərkəzidir, fərdin içində olduğu ilkin və ən vacib qrupdur.
- ✓ Ailə demokratik davranışların öyrənilməsi və tətbiq olunduğu ilk mühitdir.

Ailənin əsas funksiyaları:

- **Ən yaxın və ən səmimi münasibətlərin cərəyan etdiyi qurum olma**, üzvləri arasında bütün məsələlərin rahatlıqla müzakirəsi fərdə problemlərə qarşı müqavimət gücü qazandırır, psixoloji məmnunluq təmin edir.
- **Bioloji törəmənin baş verdiyi və cəmiyyətin davamının təmin edildiyi yeganə təsisat olma** - Uşaq sevgisi ailə üzvləri arasında əlaqələri qüvvətləndirməkdə və psixoloji məmnunluğu təmin etməkdədir.
- **Yeni nəsillərin sosiallaşmasını həyata keçirən ilkin və ən mühüm qurum olma** Normalara riayət ailədə öyrənilməsi kimi, vicdanın təşəkkülü də ailə içindəki sosiallaşma prosesində baş verir.
- **İstehsal və istehlak vahidi olma**. Hazırda ailə istehsalat vahidi olma özəlliyini qismən itirsə də istehlak özəlliyini davam etdirməkdədir.
- **Üzvlərinə status vermə**. Bu gün də cəmiyyətdə mənsub olduğu ailənin sosial-mədəni və iqtisadi vəziyyəti fərdin kimlik göstəricilərindən sayılır.

- **Üzvlər arasında dayanışma (həmrəylik) yaratma və qoruyucu qurum olma.** Xəstəlik, bədbəxtlik, yaşlılıq və ehtiyac hallarında ailə sığınacaq yeridir və öz üzvlərinə bununla bağlı xüsusi bir məsuliyyət yükləyir. Günümüzdə fərdi qoruyan və xidmət qurumları inkişaf etdikcə ailə bu məsuliyyətlərdən bəzilərini həmin müəssisələrə verir.
- **Fərdin təməlini oluşturma.** Ailə fərdin təhsilinə məsuldur. Müasir dövrdə dövlət bu yükü ailələrdən qismən almış olsa da, ailənin sosial-mədəni və iqtisadi yapısı uşağın təhsilinə ciddi təsir etməkdədir

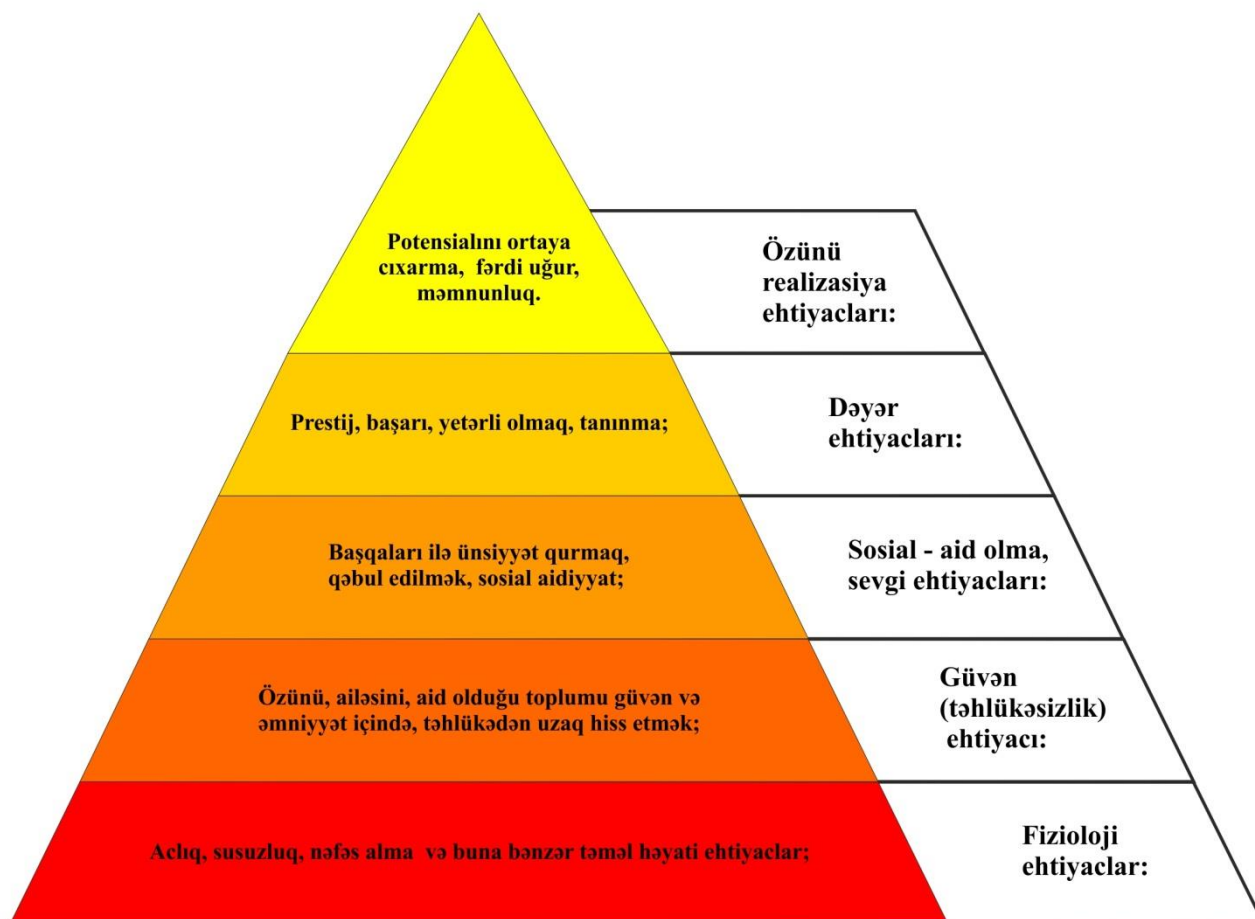
Yalnız sağlam ailə İnsanın 5 təməl ehtiyacını ödənməsinə zəmin yarada bilər.

Maslovun EHTIYAQLAR İYERARXIYASI

- 1) Fizioloji ehtiyaclar: aclıq, susuzluq, nəfəs alma və buna bənzər təməl həyati ehtiyaclar;
- 2) Güvən (təhlükəsizlik) ehtiyacı: özünü, ailəsini, aid olduğu toplumu güvən və əmniyyət içində, təhlükədən uzaq hiss etmək;
- 3) Sosial - aid olma, sevgi ehtiyacları: Başqaları ilə ünsiyyət qurmaq, qəbul edilmək, sosial aidiyyət;
- 4) Dəyər ehtiyacları: Prestij, başarı, yetərli olmaq, tanınma ;
- 5) Özünü realizasiya ehtiyacları: Potensialını ortaya çıxarma, fərdi uğur, məmnunluq

Maslovun EHTIYAQLAR İYERARXIYASI

**Yalnız sağlam ailə İnsanın 5 təməl ehtiyacını
ödənməsinə zəmin yarada bilər.**

MÜASİR, DEMOKRATİK AİLƏDƏ UŞAQLAR

Araşdırmalar ortaya çıxarıb ki, sağlam bir ailədə yaşayan uşaqların:

- ❖ şəxsiyyəti daha çox inkişaf edib,
- ❖ güvən duyğusu aşılınmış olduğundan qrup içində fərd ola bilirlər
- ❖ sosial həyatlarında özünə inam problemi yaşamırlar, kompleksli insan olmurlar
- ❖ sosial baxımdan qəbul edilmiş davranış formaları daha çox gəlişib
- ❖ mühitə uyğunlaşmada, rast gəldikləri problemlərin həllində zorlanmırlar

Demokratik ailədə böyüyən uşaqlarda müşahidə olunur:

- + Daha xoşbəxt
- + Daha müstəqil
- + Daha dürüst
- + Daha açıq fikirli
- + Daha yüksək akademik başarı
- + Daha yüksək özünə hörmət
- + Daha yüksək özgüvən
- + Daha yüksək sosial bacarıqlar
- Daha az depressiya;
- Daha az qayğı tələbətə;
- Daha az intihar cəhdi;
- Daha az cinayətə, şiddətə, alkoqolizmə və norkamaniyaya meyllilik.